

naar brief B 43/81-63 aanstonds
i.v.m. kabinetwinkling m.p. niet juist

ZEER GEHEIM

Dit stuk bestaat uit 4 bladzijden

COMITE VERENIGDE INLICHTINGENDIENSTEN NEDERLAND

ZEER GEHEIM

B 69/81-63

Ex.nr. 1/27

's-Gravenhage, 25 maart 1965

INLICHTINGENSAMENVATTING EN BEOORDELING TOESTAND

MILITAIRE INLICHTINGEN

Marine

a. Oefenactiviteit

De oefenactiviteit van de marinestrijdkrachten der Warschaupactlanden is dit jaar vroeger begonnen dan vorige jaren.

b. Wapenleveranties aan Indonesië

Indonesië krijgt van de Sovjet-Unie waarschijnlijk drie landingsvaartuigen van de "Polnocny"-klasse. Dit type wordt in Polen gebouwd en wordt ook aan de Sovjet-Unie zelf geleverd. Het kan vijf zware tanks of ongeveer 320 ton lading vervoeren en is bewapend met twee dubbele 25 mm mitrailleurs en twee raketwerpers van 16 lopen. Eén dezer drie schepen is vermoedelijk reeds in de eerste helft van maart in Indonesië gearriveerd.

c. Indonesische confrontatie-activiteit

Een groep Indonesische mariniers werd medio februari aan de Oostkust van Noord-Borneo door de Britten gevangen genomen, toen hun boot werd overspoeld en in Malaysische wateren dreef. Aan boord bleken zich onder andere de commandant van het 3e KKO-bataljon (mariniers) met zijn operaties- en zijn verbindingsofficier te bevinden. Dit zou kunnen betekenen, dat dit bataljon, dat in het verleden steeds is opgetreden als een expeditieleger, zich reeds aan het "front" bevond of daarheen binnenkort zou vertrekken.

Overigens vond enkele dagen later weer een grensoverschrijding plaats in West-Serawak, de eerste sinds begin december van het vorig jaar.

Landmacht

Over de landstrijdkrachten der Warschaupactlanden vallen geen bijzonderheden te melden.

Luchtmacht

a. Oefenactiviteit

De oefenactiviteit van de luchstrijdkrachten der Warschaupactlanden was deze maand tegenover de centraal Europese sector over het algemeen levendiger dan in februari j.l..

b. Fotoverkenning door middel van satellieten

Diverse rapporten doen vermoeden dat de Sovjets volautomatische camera's in gebruik hebben met uitstekende lenzen, die een grote brandpuntafstand hebben. Gegevens die de Russen over hun lenzen hebben gepubliceerd wijzen op hoge kwaliteit. Hun ruimtecamera's verenigen de jongste ontwikkelingen op dit gebied in zich, zoals automatische belichtingscontrole, panora-

ZEER GEHEIM

mische beeldwijdte, lenzen met grote brandpuntafstanden, compenserend vermogen voor bewegende beelden op aarde en ontwikkelen van films in de lucht. Deze uitrusting in verband gebracht met de Russische bekwaamheid inzake het in een baan brengen van satellieten, wettigt het vermoeden, dat de Sovjet-Unie de luchtfotografie met betrekking tot satellieten sterk ontwikkeld heeft. Er kan dan weinig twijfel meer bestaan over de vraag of de Sovjet-Unie in staat geacht moet worden gedetailleerde foto's van kwetsbare gebieden in de Verenigde Staten en Europa te maken.

POLITIEKE INLICHTINGEN BUITENLAND

Indonesië

a. Anti-communistische activiteit

Van Islamitische zijde wordt de laatste tijd - met name in de orthodox-Islamitische gebieden Oost-Java en Atjeh - tegen de communisten geageerd. Deze acties schijnen demonstraties, politieke moorden, aanvallen op communistische eigendommen, gewapende botsingen en anti-communistische propaganda in pers en moskeeën te omvatten.

De Islamitische acties genieten de sympathie en gedeeltelijke steun van belangrijke elementen in leger en politie.

De communistische partij dringt er bij de plaatselijke autoriteiten en President Soekarno op aan deze activiteit aan banden te leggen.

b. Overeenkomst PKI en PNI

Volgens berichten uit goede bron bestaan er aanwijzingen, dat een geheime overeenkomst bestaat tussen de PKI en de PNI. Deze overeenkomst zou voorzien in een nauwe samenwerking tussen de twee partijen om bij de dood van President Soekarno tot een regering te komen, waarin PKI en PNI zouden domineren. De voorzitter van de PNI, Ali Sastroamidjojo, zou dan eerste minister worden en Aidit plaatsvervangend eerste minister. Van de zijde van de PKI is deze overeenkomst gesloten uit de overtuiging, dat de PKI nog niet voldoende steun in den lande zou hebben om voor 1970 de macht geheel over te nemen. Daarom acht zij de steun van de PNI in de tussenliggende periode en in het bijzonder in de tijd vlak na Soekarno, gewenst. De PKI heeft in deze tevoren advies gevraagd aan de Chinese Communistische Partij, die de aanbeveling gaf om voorlopig met de PNI samen te werken. Ali Sastroamidjojo ging namens de PNI met de overeenkomst akkoord onder voorwaarde, dat hij eerste minister zou worden.

Irak

De Iraakse regering treft voorbereidselen ter hervatting van de strijd tegen de Koerden in Noord-Irak. Eenheden van het leger bewegen zich naar het Noorden; er is een economische blokkade van Koerdisten ingesteld; alle civiele verkeer daarheen is verboden en de rebellen worden door de regering gebrandmerkt als een kleine door imperialisten gesteunde groep zonder enige sympathie van het volk.

De Iraakse regering is blijkbaar van plan binnenkort een ultimatum te stellen aan Barzani, de leider van de Koerden. Dit ultimatum zal vrijwel zeker worden verworpen, waarna de strijd waarschijnlijk begin april zal beginnen.

Beraad Chinese diplomaten te Stockholm

Op 22 maart heeft in Stockholm een conferentie van leidende Chinese diplomaten uit Noord- en West Europa plaatsgevonden, waarvoor één der Chinese vice-ministers van Buitenlandse Zaken (Lo Kuei-po) uit Peking overkwam. Deze laatste was vergezeld van het Hoofd van de Westeuropese afdeling van zijn ministerie, de vroegere zaakgelastigde in Nederland, Haieh-li.

Gesproken zou zijn over de situatie in Vietnam (oa. de inzet van vrijwilligers ten behoeve van de Vietcong) en over het ideologisch geschil tussen Peking en Moskou.

De bijeenkomst in Stockholm zou aanvankelijk begin maart plaatsvinden, maar werd op het laatste moment 2 à 2½ week uitgesteld. De Chinese zaakgelastigde in Nederland nam aan deze bespreking deel.

Dergelijke besprekingen - die slechts zelden voorkomen - zouden ook plaats gevonden hebben in Boekarest, Cairo en Algiers. (Op 15 februari arriveerde de vice-minister van Buitenlandse Zaken Chi Peng-fei met zijn staf in Cairo.)

Ceausescu en Stoica opvolgers van Gheorghiu-Dei

Het Centraal Comité van de Roemeense Arbeiderspartij (CP-Roemenië) koos Ceausescu tot opvolger van de overleden Gheorghiu-Dei en stelde Stoica kandidaat als president.

Ceausescu - geboren in 1918 - was evenals Dei spoorwagerarbeider. Beiden hebben onder het vroegere Roemeense regiem enige tijd gevangen gezeten en verbleven tijdens de oorlog in Roemenië en niet in Moskou.

Ceausescu was o.m. secretaris van de communistische jeugdbeweging - in 1945 was hij brigade-generaal - ,in 1954 werd hij lid van het secretariaat en in 1955 lid van het politiek bureau van de partij.

Het partijapparaat staat grotendeels onder zijn controle; mogelijk speelde hij ook een rol in de veiligheidsorganen.

De verkiezing van Ceausescu wettigt het vermoeden, dat Roemenië zijn nationaal-communistische politiek zal voortzetten.

POLITIEKE INLICHTINGEN BINNENLAND

Pro-Chinese oppositie in de CPN

In de tweede helft van februari heeft een bespreking plaats gevonden tussen enkele vertegenwoordigers van de Rotterdamse en Amsterdamse pro-Chinese communistische groepjes. Schrevel uit Rotterdam stelde voor een gemeenschappelijk centraal comité op te richten en een blad "De Rode Tribune" uit te geven.

Bischot uit Amsterdam wilde zijn eigen blad "De Rode Vlag" handhaven, waarbij hij zelf de eindredactie zou behouden. Voor een overkoepelend bestuur voelde hij voorlopig niets. Men ging uiteen zonder tot enig besluit te zijn gekomen.

In tegenstelling tot Schrevel krijgt Bischot reeds geruime tijd geen financiële steun meer van de Belgische pro-Chinese communistenleider Jacques Grippa, die zelf zijn geld ontvangt van de Chinese Vertegenwoordiging in Den Haag.

De CPN en de kabinetscrisis

Het partijbestuur van de CPN is op 7 maart j.l. bijeen geweest om de kabinetscrisis te bespreken. De kwestie van het radio- en TV-bestel werd slechts als aanleiding beschouwd. Een

van de belangrijkste oorzaken werd gezocht in "de diepgaande meningsverschillen die in ons land groeien rond de verhouding tot West-Duitsland en de Westeuropese Politieke Unie". (Noot: Hoe vreemd het ook moge lijken, aangenomen mag worden, dat het Partijbestuur deze opvatting inderdaad huldigt.) Het dagelijks bestuur van de CPN meende dan ook op korte termijn een actie te moeten ontketenen voor een politiek van staatkundige neutraliteit.

Verder achtte men de "nederlaag, die de Rotterdamse metaalarbeiders de regering toebachten op het gebied van de loonpolitiek" een belangrijke factor in de crisis. Gesteld werd, dat deze loonacties "van groter betekenis" was dan die in 1963! Marcus Bakker betoogde dat de CPN geen voorstander moest zijn van tussentijdse verkiezingen, daat "de reactie hiervan zou profiteren". In verband met bovenstaande zaken oordeelde men het "loonappèl" van de CPN op 10 april a.s. te Rotterdam van groot belang.

Paas-mars tegen kernbewapening

Begin maart 1965 hebben het pacifistisch Comité 1961 voor de vrede en de communistische Nederlandse Vredesraad aangekondigd, dat zij op 24 april 1965 gezamenlijk in Amsterdam een Paas-protest-mars tegen kernbewapening zullen organiseren.

De Nederlandse Vredesraad heeft hier voor het eerst aan meegedaan in april 1964, nadat door het kernstopverdrag van Moskou voor de communisten de mogelijkheid was geopend zich uit te spreken tegen kernbewapening en atoomproeven "waar ook ter wereld".

In januari 1965 hebben beide organisaties tezamen een demonstratie tegen de MLF georganiseerd. De samenwerking draagt duidelijk een compromis-karakter en verloopt stroef.

Demonstraties tegen oorlog in Vietnam

Op 6 maart organiseerde het Comité 29 november 1962 vóór de Amerikaanse ambassade in Den Haag een rustig verlopende "sit-down"-demonstratie, gericht tegen de Amerikaanse acties tegen Noord-Vietnam.

Het Comité beoogt - in navolging van het Britse Comité van 100 - door middel van geweldloze, maar eventuele illegale, actie strijd te voeren voor verschillende doorgaans pacifistische doeleinden (tegen de atoombom, tegen politieke en rassendiscriminatie, enz.).

Het Comité heeft nieuwe demonstraties aangekondigd voor de week van 22 maart.

-o-o-o-o-

B/10

Verstrekingslijst Isam

<u>Aan:</u>	<u>Ex.nr.:</u>	
Minister-President (door tussenkomst V.C.S.)	1	
Comité Verenigde Chefs van Staven	2	
Minister van Defensie) door tussen-) komst van) de V.C.S.	
Minister van Buitenlandse Zaken		3
Hoofd Nederlandse Liaison bij Shape		4
	5	
Chef Generale Staf	6	
Chef Marinestaf	7	
Chef Luchtmachtstaf	8	
Mr. E. Schokker	9	
Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst	10	
Hoofd Buitenlandse Inlichtingendienst	11 en 16	
Hoofd Marine Inlichtingendienst	12	
Hoofd Militaire Inlichtingendienst	13	
Hoofd Luchtmacht Inlichtingendienst	14	
Secretaris C.V.I.N.	15	
 <u>Na ontvangst eventueel commentaar V.C.S.:</u>		
Minister van Binnenlandse Zaken	17	
Minister van Economische Zaken	18	
Minister van Financiën	19	
Minister van Justitie	20	
Minister van Landbouw en Visserij	21	
Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	22	
Minister van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid	23	
Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid	24	
Minister van Verkeer en Waterstaat	25	
Minister van Maatschappelijk Werk	26	
Secretaris van de Ministerraad	27	